

Sığır Paratüberkülozunda Uterus Enfeksiyonu

K. E. KOPECKY, D. V. M., M. S. LARSEN, D. V. M., M. S.,
R. S. MERKÜL, Ph. D.

*American Jurnal of Veterinary Research of the American
Veterinary Medical association*

Vol. 28 JULY 1967. No. 125. P. 1043 - 1045.

Çeviren:
F. DEMİRER

Ö Z E T

1,000 Başlık mevcudlu bir sürüden «148» marazi madde toplanarak, bunların laboratuvar muayeneleri yapılmış. UTERUS parçaları, İLEOCEACAL VALVE, İLEUM, ve mücavir lenf yumrularının muayene ve kültürleri yapılmıştır.

Muayene edilen marazi materyalin «18» inden «14» ünde UTERİNE enfeksiyon amili izole edilmiştir. Bu hayvanların hiç birinde Clinic Symptomme görülmemiştir.

Bu çalışmaların ışığı altında enfeksiyonun UTERUS yolu ile bulaşması çok yaygındır denebilir. Ve bu yolla hastalığı çok daha yüksek nisbetlerde yavruya bulaşdırdığı kanaati hasıl olmuştur.

ESAS MEVZU

Çlaşic bilgi olarak Paratüberkülozun daha ziyade incebarsakların aşığı kısımları; CECUM, COLON'un başlangıcı, ve civar lenf yumrularında yerleştiği bilinmekte idi. Teşhis metodları ise; İNT-RADERMAL JOHNİN testi, CF. Testi, Heamagglutination İ. V. Johnin testi, RECTUME kazıntısı nesçinden yapılan preparatlarda af. CLUMPE'larının görülmesiyle mümkün olabilmektedir.

Hastalığın teşhisinde, enfekte hayvanlarda yukarıda sayılan testlerden ilk «3» nün pek büyük bir değeri yokdur. Son «2» testin bir değeri vardır diye kabul edilebilir; şayet hayvan hastalığın ileri bir safhasında bulunuyorsa. Hastalığın teşhis metodları üzerinde pek çok çalışmalar yapıldığı halde, henüz en ideal bir metodu bul-

mak mümkün olamamıştır. Bu hal karşısında en mantıki çare hastalığın sağlam hayvanlara bulaşmasını önleyecek tedbirlerin alınmasıdır. Bilhassa yeni doğmuş buzağuları enfekte materyalle temasdan şiddetle alıkoymak lâzımdır. Enfeksiyonun UTERUS yolu ile geçmesi karşısında bu tedbirinde yeterli olmayacağı aşikârdır.

Congenital enfeksiyon hakkında ilk rapor 1929 da LEXJEFF-GOLEFF tarafından bildirilmiştir. Bu araştırmacılar FETUS'ün kan, karaciğer ve diğer nesiclerinden organizme'i üretmişlerdirki, bu FETUS'ün anası Paratüberkülozlu imiş.

N. H. Hole, 1953 de Paratüberkülozlu bir ineğin COTYLEDONN'larından organizme'i izole etmiştir.

1955 de Mc. Clelland, PEARSON muayene ettikleri «2» ineğin UTERUS musoca'sından organizme'i izole ettikleri gibi, aynı ineklerin FETUS'lerinden de organizme'i izole etmişlerdir.

1955 de LAWRENCE mezbahadan 5 ve 24 FETUS almış. Bu FETUS'lerden «4» nün anaları Paratüberkülozlu imiş. Beşinci FETUS'ün anası ise enfekte bir sürüden gelmiş, fakat onda hiç bir lezyona rastlanmamış.

1958 de DOYLE «24» Fetus, ve Fetol Membrane muayene etmiştir, bunlardan «9» Fetus ve «13» COTYLEDONN'da organizme'i üretmeğe muvaffak olmuş. Bu deneme tabii enfeksiyona yakalanmış sığırların UTERİNE enfeksiyon yolu ile hastalığı buzağıya geçirmesini aydınlığa çıkarmıştır.

MATERYAL VE METOD

1,000 başlık bir sürüden «2» yıl içinde 383 inek toplanmış, ve bunların içinden de «148» ineğin marazi maddelerinden muayene yapmak mümkün olabilmıştır. Ve bu sürünün hikâyesinde, Paratüberküloz bu sürüde CRONIC bir problem imiş. Bu inekler resmî bir kuruluştaki kesilmiş, ve selâhiyetli bir Veteriner tarafından İLEUM'un son kısmı, CECAL lenf yumruları, ve UTERUS alınmış. Kesilen hayvanlarda FETUS'e rastlandığında oda alınıp muayene için Lab. gönderilmiş.

Başlangıçta marazi madde BORAX içinde, ve bilâaharede dondurularak STRYOFAM kaplar içinde gönderilmiş. Laboratuvarda, İNTESTİNAL - MUCOSA ve ENDOMETRİUM kazınarak preparat yapılmış, kültüründe MERKAL tekniğine göre hazırlanıp ekimleri yapılmış. Fetus ise küçük olduğundan bütün barsak ve karaciğer digeste edilerek ekilip kültürü yapılmış. Eğer FETUS uygun

büyükükte ise İLECCECAL Valve, ve mücavir nesic kullanılmış, ve bir parçada karaciğer kullanılmış. Bu araştırmalarda UTERUS'dan yapılan preparatlarda a. f. organizme görülmüş veya organizme üretilmiştir. Ancak buradan preparatlarla a. f. organizme'lerin morfolojik görünüşünü, hastalığın hakiki amili olan Myco. JOHNEI'dan tefrike imkân yoktur. Bu araştırmada CRİTERİA organizme'lerin İLEOCECAL - VALVE, ve mücavir nesiclerinden a.f. organizme'leri görmek veya besi yerlerinde üretmekle bir değer kazanır.

NETİCE

Yapılan çalışmalarda 148 enfekte hayvanın marazi maddelerinden yapılan muayenelerde «63» marazi madde de enfeksiyon İLEOCECAL - VALVE, ve UTERUS'de tesbit edilmiştir karşılıklı olarak. Ayrıca bu hayvanlardan elde edilen «4» FETUS muayene edilmiş, fakat hiç birinden organizme izole edilememiştir.

MÜNAKAŞASI

Yapılan çalışmada iki ayrı STANDARD değer nazarı itibare alınmıştır. Yani İLEOCECAL - VALVE ve UTERUS'un kullanılması.

i — Tipik a.f. organizme'lerin İLEOCECAL - VALVE'de bulunması hastalık için kat'i endikedir. Çünkü; ENDOMETRİUME'dan yapılan preparatlarda a.f. organizme'lerin görünüşü, hastalığın PRİMER lezyonlarının incebarsaklarda bulunması kabul edilmiş olduğundan, ancak buralardan görülmüş olan mikropların MYCO-BACTİN ilâve edilmiş vasatlarda üremesi karşısında Paratüberkütoz âmili olarak kabul edilebilir.

ii — Barsak ve diğer marazi materyal BORAX içinde gönderildiği zaman BORAX üremeği inhibe eder. Fakat bu denemede UTERUS kapalı olarak gönderildiğinden ENDOMETRİUME'un direkt olarak BORAX ile temas etmediği kabul edilebilir. 18 numunenin «14» de Uterine enfeksiyon ve Myco. Johnei uterusdan izole edilmiştir ki bu ineklerde clinic symphome görülmemiştir. Fakat bu marazi maddelerde organizme diğer kısımlardan da izole edilmiştir. Yalnız «15» inekden «4» de Uterine enfeksiyon tesbit edilmiştir. Bu sürüden seçilen «148» inek bir çok yönlerden araştırma yapmak için istihdam edilmiş. Bunlardan yalnız «15» başı, ki tahminen 10% clinic symphome göstermiş. Bu çalışmalar sadece bir sürüde hastalığın mevcudiyetini teyid ile değer, aynı zamanda bir sürüde hasta hayvanların CLİNİC symphome göstermeden yaşa-

dığını, ve UTERİNE enfeksiyonunda subclinic olarak devam ettiği hallerde yavruya intikalini meydana koymuştur.

Bu sürüde STERİLİTY büyük bir problemdir. «63» inekden «24» de kısırılık görülmüştür. Bu çalışmaların yapıldığı period içinde «383» inek tetkik edilmiş; ki içlerinde «198» de yetiştirme problemi varmış. Bunun içinden hâla çıkılamamış, ve bu sebeble bu kadar hayvan toplanıp tetkik edilmiş.

Hagan ve ZEİSSİĞ yaptığı çalışmalara göre, hastalığın gebeliği önlediği tesbit edilmiş, fakat kısırlıkla paratüberküloz arasında bir bağlantı kurulamamıştır. Herhalde ileride bu noktayı aydınlatacak çalışmalar yapılacaktır. Yapılan muayene neticesinde organizme 10% üstünde Uterus'dan izole edilmiştir ve bu neticelerde Uterine enfeksiyonun düşünüldüğünden daha fazla olduğunu ortaya koymuştur. Ve bu neticelere istinaden uterus yolu ile hastalığın bulaşması karşısında hastalığın eradikasyonu için daha başka çarelere başvurulması icab etmektedir. En uygun tedbirlerin alınmasında muhakkak ki çok büyük faydeler vardır. Ve bu yolla bir sürüde CLİNİC Paratüberkülozun vak'a nisbetleri azalır. Görünüşte sıhhatli ineklerden enfekte olan buzağular doğarsa, alınacak tedbirler ve hastalığın yayılmasını önlemek için lüzumlu soruların cevabını çalışma ve araştırmalar verecektir.

(TABLE : 1)

Distribution of infection in animals that had positive tests for *Mycobacterium Paratuberculosis*

Reason for slaughter as stated by herd manager.	Ileocecal Valve Positive; Uterus negative.	Ileocecal Valve Positive; Uterus Positive	Uterus Positive; Ileocecal Valve negative.
Jonhe's disease	11	4	..
Mastitis	15	1	2
Sterility	15	8	1
Low production	1
Respiratory condition	2
Lumpy jaw	1
Brucellosis reactor	1
Accident	1
Total	45	13	5